

Силабус курсу

«Методологія педагогічної науки і діяльності»

Ступінь вищої освіти – доктор філософії (PhD)

Галузь знань: 01 Освіта / педагогіка

Спеціальність: 013 Початкова освіта

Освітньо-наукова програма «Початкова освіта»

Дні занять: понеділок, вівторок, середа 6 пара (15-55 – 17-15) ауд. 24.

Консультації: середа

Рік навчання: I, семестр II

Кількість кредитів 5   Мова викладання – українська

Керівник курсу

Доктор педагогічних наук, професор Янкович Олександра Іванівна

Контактна інформація yankov@tnpu.edu.ua + 38 097 465 53 25

Опис дисципліни

Інтеграція освітньої галузі України до Європейського освітнього простору вимагає ґрунтовних реформ у вищій школі; впровадження інноваційних форм, методів, технологій навчання згідно з найновішими науковими досягненнями. Організація науково-педагогічної роботи й діяльності здійснюється на відповідних методологічних засадах: принципах, підходах тощо. Отже, майбутній доктор філософії повинен для успішного вирішення поставлених перед ним завдань опанувати методологію педагогічної науки та діяльності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є методологічні засади педагогіки як науки та науково-педагогічного дослідження.

Зміст дисципліни «Методологія педагогічної науки і діяльності» розроблено на основі відповідних вимог щодо підготовки аспірантів до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти зі спеціальності 013 Початкова освіта з урахуванням дев'ятого рівня національної рамки кваліфікацій: здатності особи розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Структура курсу

Годи- ни Лек./ сем.	Тема	Результати навчання	Завдання
1/2	Поняття методології педагогічної науки і діяльності, її роль у дослідницькій роботі	Знати зміст понять «методологія», «методологічні засади», «методика», «технологія», «метод», диференціювати їх та виявляти взаємозв'язки.	Питання
1/2	Методологічні засади науково-педагогічного дослідження	Характеризувати структуру та рівні методології; концептуальні, аспектні та системні; механічні й діалектичні підходи	Питання
1/2	Особливості методології педагогіки та педагогічного дослідження.	Визначати специфіку педагогічного дослідження; називати види та вимоги до науково-педагогічних досліджень. Доводити єдність історичного та логічного як особливості методології вітчизняної педагогіки.	Презентація, Питання
1/2	Наука та наукова діяльність. Наукове дослідження.	Називати й аналізувати закономірності розвитку науки. Називати рівні наукового пізнання. Визначати структуру наукової діяльності. Класифікувати наукові дослідження. Диференціювати види наукових досліджень: теоретичні, прикладні наукові дослідження та наукові розробки. Формулювати і перевіряти гіпотези;	Питання

		використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень і наявні літературні дані.	
2/2	Методологічні підходи до педагогічного дослідження.	Диференціювати й характеризувати системний, діяльнісний, акмеологічний, біографічний, феноменологічний, герменевтичний, синергетичний, парадигмальний, хронологічний, епохально-формаційний, інформаційний підходи.	Тестування, вправи
2/2	Елементи та логіка педагогічного дослідження в контексті методологічних принципів	Характеризувати фундаментальні методологічні принципи (діалектики, детермінізму, ізоморфізму). Визначати й характеризувати елементи науково-педагогічного дослідження (проблема, мета, завдання, об'єкт, предмет, гіпотеза, основні етапи, методи, наукова новизна, практичне значення, апробація результатів, джерельна база).	Питання
2/4	Види педагогічних досліджень та особливості їх методологічних засад	Характеризувати види досліджень за способом їх організації та методології; за розділами педагогічної науки та	Питання, кейс

		спеціальностями. Виявляти особливості теоретичного дослідження, засади дослідження проблем управління; експериментального дослідження.	
2/4	Теоретичні методи науково-педагогічного дослідження	Диференціювати методи й технології у педагогічному дослідженні; порівняльно-історичні методи педагогічного дослідження. Узагальнювати, критично осмислювати, аналізувати для розуміння процесів і явищ в освітній галузі, вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.	Питання, презентація, вправи
2/2	Методи емпіричного рівня	Вміти використовувати спостереження як метод збору інформації. Методи опитування в структурі психолого-педагогічного дослідження. Анкетування як метод емпіричного дослідження. Інтерв'ю. Метод тестування. Метод експерименту в педагогічному дослідженні.	Питання, кейс, вправи
2/2	Соціологічні методи у педагогічній науці	Вміти використовувати соціологічні методи.	Питання, презентація, вправи
2/2	Інформаційне забезпечення та аналіз значущості результатів дослідження	Фахово аналізувати інформацію, оцінювати повноту та можливості її використання.	Питання, презентація

2/2	Особливості оприлюднення результатів науково-педагогічного дослідження	Дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.	Питання, презентація
0/2	Формування готовності до самовдосконалення педагога-науковця у контексті розвитку методології педагогічної науки та діяльності.	Виявляти сучасні методологічні проблеми педагогічної науки і діяльності й здійснювати їх критичний аналіз. Визначати мету та завдання власної та колективної діяльності, передбачати альтернативні рішення у освітній (у галузі початкових освіти) діяльності. застосовувати результати досліджень для саморозвитку й самовдосконалення. Формувати прагнення до самовдосконалення та наполегливість у досягненні мети.	Питання, презентація

Літературні джерела

1. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: Методологічні поради молодим науковцям. Київ-Вінниця: ДОВ "Вінниця", 2008. 278с.
2. Гончаренко С., Кушнір В. Методологія як важливий складник наукового дослідження в педагогіці. Неперервна професійна освіта: теорія і практика. 2002. Вип. 4 (8). С. 15–23.
3. Козловський Ю. М. Методика науково-педагогічного дослідження: навч. посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 192 с.
4. Козловський Ю. М. Методологія педагогічного дослідження: навч. посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 196 с.

5. Чернілевський Д. В. Методологія наукової діяльності: Навчальний посібник : Вид. 2-ге, допов. / Д. В. Чернілевський, О. Є. Антонова, Л. В. Барановська, О. В. Вознюк, О. А. Дубасенюк, В. І. Захарченко, І. М. Козловська, Ю. М. Козловський, К. О. Кольченко, М. І. Лазарєв, Г. Ф. Нікуліна, В. О. Подоляк, Л. В. Сліпчишина, О. В. Столяренко, М. І. Томчук, В. В. Шевченко, Н. В. Якса / За ред. професора Д. В. Чернілевського. Вінниця: Вид-во АМСКП, 2010. 484 с.
6. Нариси з історії розвитку педагогічної думки : навч. посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2003. 308 с.
7. Кловак Г.Т. Основи педагогічних досліджень : навч. посіб. Чернівці: Чернігівський державний центр науково-технічної і економічної інформації, 2003. – 260 с.
8. Медвідь Л. А. Історія національної освіти і педагогічної думки в Україні : Нариси (X – на поч. XX ст.) /За ред. М. Д. Ярмаченка. К. : Вікар, 2003. 335 с.
9. Рудницька О.П., Болгарський А. Г. Основи педагогічних досліджень : навчально- методичний посібник. К., 1998. 193 с.
10. Бондаренко Л. І. Методологічні психолого-педагогічні проблеми виховання молоді. URL: <http://ap.uu.edu.ua/article/233>
11. Гончаренко С.У. Про критерії оцінювання педагогічних досліджень [Електронний ресурс] / С. У. Гончаренко. – Режим доступу: <http://ukped.com//781.html>. – Назва з екрана.
12. Сисоєва С. О. Кристопчук Т. Є. Методологія науково-педагогічних досліджень: Підручник. Рівне: Волинські обереги, 2013. 360 с. URL: http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/9021/1/Metodologiya_naukovo-pedagogichnikh_doslidzhen.pdf

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (до 20% від максимальної оцінки). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Індивідуальні завдання перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Змістовий модуль 1. Усне опитування, виготовлення презентації	30
Змістовий модуль 2. Усне опитування, виготовлення презентацій, кейсів, виконання вправ	30
ІНДЗ	20
Підсумкове тестування	20